ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **G. Ž.**, zast. Mgr. Markem Hudlickým, advokátem, se sídlem Františkánská 7, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 9. 2011, č. j. 60 Az 5/2011 - 79,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 15. 3. 2011, č. j. OAM-381/ZA-06-ZA14-2010, rozhodl žalovaný tak, že se žalobci neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu). Žalovaný dále rozhodl, že se žalobci uděluje doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu, a to na dobu 12 měsíců ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Po provedeném řízení žalovaný dospěl k závěru o absenci azylově relevantního pronásledování žalobce ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Konstatoval dále, že žalobce nesplňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu, a nezjistil ani žádný důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Po zhodnocení situace v zemi původu žalobce dospěl žalovaný k závěru, že v případě žalobce nelze vyloučit skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu a udělil mu proto doplňkovou ochranu.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včas žalobu, ve které namítal porušení § 2 odst. 1, § 50 odst. 3, § 51 odst. 1 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Žalobce tvrdil, že byl v Bělorusku pronásledován pro svou činnost související se Svazem válečných veteránů, jehož byl jedním ze zakladatelů. Konstatoval, že od svých přátel v Bělorusku má informace, že je v současné době nadále stíhán. Předložil předvolání k soudnímu jednání vydané soudem Moskevského okresu města Minsk, ze kterého je patrné, že se má jako obviněný ze spáchání trestného činu podle § 193 trestního zákona dostavit k jednání dne 20. 10. 2008. Poukázal rovněž na skutečnost, že politická situace po prezidentských volbách v roce 2010 se vyostřila. Vyjádřil přesvědčení, že prokázal své členství ve Svazu válečných veteránů. V minulosti byl předvoláván na policii jako svědek a následně jako obviněný. Podle žalobce je tedy více než zřejmé, že za stávající politické situace by byl po příjezdu do Běloruska zatčen a uvězněn. Podle žalobce se mu doplněním dokazování podařilo prokázat, že byl v domovské zemi perzekuován za politické přesvědčení. Ve své situaci žalobce též vidí naplnění humanitárních důvodů pro udělení azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby krajský rozhodnutí žalovaného zrušil.

Krajský soud v Plzni žalobu rozsudkem ze dne 30. 9. 2011, č. j. 60 Az 5/2011 - 79, zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků, ani stát, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Námitkám žalobce na porušení správního řádu žalovaným krajský soud nepřisvědčil, neboť s ohledem na obsah správního spisu i odůvodnění rozhodnutí žalovaného shledal, že žalovaný řízení provedl v souladu se správním řádem i zákonem o azylu. Žalobci bylo umožněno předložit důkazní návrhy a seznámit se se všemi podklady pro rozhodnutí žalovaného.

Krajský soud dospěl k závěru, že žádná ze žalobcem předložených listin neprokazuje žalobcovo pronásledování za uplatňování politických práv v Bělorusku. V této souvislosti krajský soud poukázal na zprávu ze dne 2. 10. 2006 vydanou společností Člověk v tísni, z níž vyplývá, že tato společnost, ani její respondenti, kteří žijí ve vojenském městečku Pečy a ve městě Borisově, neví nic o existenci Svazu válečných veteránů v této oblasti. Zhruba do roku 2000 se v Borisově nekonaly opoziční akce typu mítinků a demonstrací. Nebyly nalezeny žádné zprávy o demonstraci v roce 1998 ani o Svazu válečných veteránů a jeho členech. Tato zpráva podle krajského soudu vyvrací, či přinejmenším zásadním způsobem zpochybňuje žalobcovo tvrzení, že byl jako člen Svazu válečných veteránů pronásledován ze strany státních orgánů, neboť popírá samotnou existenci této organizace a tím i její případnou činnost.

Krajský soud se dále vyjádřil k žalobcem předloženým předvoláním Obvodní správy vnitra města Minsk adresovaným žalobci, aby se dne 11. 4. 2004 a dne 19. 5. 2005 dostavil k vyšetřovateli. Konstatoval, že tyto listiny byly vydány až poté, co žalobce opustil Běloruskou republiku a že žalobce byl předvoláván jako svědek a nikoli jako obviněný. Z uvedených listin není zřejmé, v jaké věci byl žalobce předvoláván. K listině s názvem „Pozor pátrání“ krajský soud uvedl, že není označena číslem jednacím, spisovou značkou ani datem jejího vydání a nemá tak žádnou vypovídací hodnotu.

K předvolání žalobce k soudu Moskevského okresu v Minsku ve věci porušení § 193 trestního zákona Běloruska krajský soud uvedl, že z něj není patrné, v jakém postavení je

žalobce předvoláván (obviněný nebo svědek). Z listiny vyplývá, že žalobce se má dostavit k uvedenému soudu na den 20. 10. Nepodařilo se však zjistit, ve kterém roce se má k jednání soudu dostavit. Předvolání tak podle krajského soudu nemá rovněž žádnou vypovídací hodnotu.

Žádným z výše popsaných důkazů (ani z jiných podkladů založených ve spisu) tak podle krajského soudu nebylo prokázáno, že by žalobce měl odůvodněný strach z pronásledování za zastávání určitých politických názorů a nebyly tak dány důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu.

K námitce žalobce na porušení § 68 odst. 3 správního řádu žalovaným krajský soud uvedl, že rozhodnutí žalovaného bylo podrobně, věcně a srozumitelně odůvodněno. Žalovaný v něm konkrétně uvedl podklady, z nichž při rozhodování vycházel. Krajský soud se s rozhodnutím žalovaného plně ztotožnil. K ostatním tvrzením žalobce uvedeným v žalobě krajský soud uvedl, že se mohla vztahovat k udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, jež nebyla žalobcem zpochybněna.

K neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu krajský soud konstatoval, že je na správním uvážení správního orgánu, zda jej udělí či nikoli. Žalovaný neudělení humanitárního azylu v napadeném rozhodnutí odůvodnil a krajský soud proto neshledal důvodnou ani námitku žalobce týkající se neudělení humanitárního azylu.

Proti rozsudku Krajského soudu v Plzni podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., (dále jen „s. ř. s.”). Jako důvod přijatelnosti kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že krajský soud v napadeném rozsudku zásadně pochybil a toto pochybení má dopad do hmotně právního postavení stěžovatele, především v tom, že napadené rozhodnutí odnímá žalobci možnost získat mezinárodní ochranu.

Stěžovatel v prvé řadě namítal, že krajský soud stejně jako žalovaný nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany byla podána důvodně. Zdůraznil, že byl v roce 1998 jedním z 27 zakladatelů organizace s názvem Svaz válečných veteránů, přičemž v rámci činnosti tohoto svazu se jeho členové, včetně stěžovatele zúčastnili demonstrací proti prezidentu Lukašenkovi. Celá tato činnost byla monitorována státní policií a členové svazu byli následně vyslýcháni. Zájem státní policie neustále rostl a počátkem roku 2001 již docházelo k tomu, že někteří členové svazu byli uvězněni bez řádných soudů a bez prokázání viny za konkrétní trestný čin. Sám stěžovatel byl v tomto období několikrát vyslýchán státní policií a byl donucován k podpisu prohlášení o podpoře vlády prezidenta Lukašenka. Stěžovateli bylo policií zakázáno opustit republiku. Nejprve opustil místo svého bydliště, avšak od svých přátel se dozvěděl, že je po něm vyhlášeno celostátní pátrání. Nezbylo mu tedy než emigrovat a požádat o udělení azylu. Stěžovatel má za to, že byl stíhán a perzekuován za projev svých politických názorů a přesvědčení, což lze podřadit pod § 12 písm. b) zákona o azylu.

Důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. spatřuje stěžovatel v tom, že žalovaný nedostatečným způsobem provedl dokazování a nemohl tudíž na základě takto zjištěného skutkového stavu spravedlivě rozhodnout. Krajský soud podle stěžovatele ponechal zcela bez povšimnutí, že stěžovatel má v postavení účastníka azylového řízení

má jen velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů o perzekuci v domovské zemi, což žalovaný nezohlednil. Stejně jako již v žalobě stěžovatel poukázal na skutečnost, že politická situace se po prezidentských volbách v roce 2010 vyostřila a neuklidňuje se. V této souvislosti stěžovatel poukázal na předvolání na policii, která předložil a namítal, že krajský soud k těmto důkazům vůbec nepřihlížel.

Stěžovatel dále namítal, že rozhodnutí žalovaného neodpovídá ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu a jeho odůvodnění je nedostatečné. Žalovaný nedostatečným způsobem provedl dokazování ve věci, když k důkazům a tvrzením stěžovatele vůbec nepřihlížel a naopak pouze jednostranně hodnotil důkazy „v neprospěch žalovaného." Stěžovatel krajskému soudu rovněž vytýká, že v odůvodnění napadeného rozsudku vyjmenoval důkazy, které stěžovatel předložil, avšak tyto důkazy již nikterak nehodnotil ani neučinil žádný skutkový závěr. Rozsudek krajského soudu tak stěžovatel považuje v této části za nedostatečně odůvodněný a tím i nepřezkoumatelný.

S ohledem na shora uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 9. 2011, č. j. 60 Az 5/2011 – 79, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Ohledně doplňkové ochrany žalovaný zmínil, že stěžovateli byla tato forma mezinárodní ochrany udělena a není tedy pravdou tvrzení stěžovatele v kasační stížnosti, že mu rozhodnutí žalovaného odnímá možnost získat mezinárodní ochranu. Vyjádřil přesvědčení, že své rozhodnutí řádně odůvodnil a námitky stěžovatele označil za nedůvodné. Podle žalovaného jsou dány předpoklady pro odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost podle § 104a s. ř. s. Žalovaný označil kasační stížnost za nepřijatelnou a nedůvodnou a navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud v Brně kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, popřípadě zamítl pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud poté, co shledal, že kasační stížnost je podána včas, osobou k jejímu podání oprávněnou, směřující proti rozsudku krajského soudu, proti němuž je kasační stížnost přípustná, se zabýval otázkou přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 104a zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."). Stěžovatel jako důvod přijatelnosti kasační stížnosti uvedl, že krajský soud v napadeném rozsudku zásadně pochybil a toto pochybení má dopad do hmotněprávního postavení žalobce.

Nejvyšší správní soud tento důvod přijatelnosti kasační stížnosti uváděný stěžovatelem neshledal, jelikož má za to, že krajský soud ve věci rozhodl v souladu se zákonem, avšak přesto se kasační stížností věcně zabýval, neboť se podle jeho názoru dotýkala otázek, které až dosud nebyly řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu v celém rozsahu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., v rozsahu a z důvodů, které uplatnil stěžovatel v kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodů tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Kasační stížnost není důvodná.

Námitky stěžovatele uváděné v kasační stížnosti považuje i Nejvyšší správní soud za nedůvodné, a to jak s ohledem na obsah spisu a s ním spojená skutková zjištění, tak i s ohledem na obsah odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu i krajského soudu, kde se oba tyto orgány s relevantními skutečnostmi vypořádaly.

Nejvyšší správní soud považuje dále za vhodné uvést, že se již v minulosti zabýval předchozí žádostí stěžovatele a tudíž tvrzeními, které dle stěžovatele odůvodňují udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu, a to v rozsudku ze dne 31. 10. 2008, č. j. 4 Azs 48/2008 - 83. Tímto rozsudkem zamítl kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 22. 4. 2008, č. j. 60 Az 12/2007 – 43. Důvody tvrzené stěžovatelem v nynějším řízení o udělení mezinárodní ochrany, z něhož vzešlo napadené rozhodnutí žalovaného, jsou přitom téměř totožné s důvody uváděnými v předcházejícím řízení o udělení azylu, které bylo zahájeno na základě žádosti stěžovatele ze dne 7. 7. 2001 a ukončeno již zmíněným rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 4 Azs 48/2008 – 83.

V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud podrobně popsal obsah správního spisu a zejména stěžovatelových tvrzení, z kterých posléze vycházel při posouzení věci. Poukázal na rozpory ve výpovědích stěžovatele zmíněné v rozhodnutí žalovaného (jednalo se o rozhodnutí ze dne 10. 7. 2007, č. j. OAM-6513/VL-10-L06-R2-2001), v němž žalovaný konstatoval, že výpovědi stěžovatele nevykazují dostatečnou míru pravděpodobnosti, když jím tvrzené potíže se s každým dalším pohovorem stupňují. *Například v době, kdy měl být stěžovatel údajně pronásledován a mělo být po něm vyhlášeno celostátní pátrání, cestoval bez problémů do zahraničí do zemí bývalého SSSR, nebo přestože zdůraznil, že všichni členové bývalého Svazu veteránů byli pod dohledem státních orgánů, účastnil se stěžovatel sedmi*

demonstrací proti Lukašenkovi, aniž by byl státními orgány postižen. Nevěrohodná je rovněž konstrukce, že přestože na jedné straně přijížděl domů na jednu až dvě noci a v podstatě se měl skrývat, právě v téže době jej v nočních hodinách navštěvovali příslušníci policie a prováděli nepovolené domovní prohlídky, aniž by jej jakýmkoliv způsobem postihli za opakované účasti na demonstracích a nechali jej bez potíží opouštět vlast, což lze v takovém případě stěží očekávat. Nezakládá se rovněž na pravdě informace, že Bělorusko opustil a na území ČR vstoupil v květnu roku 2000, když později stěžovatel uvedl, že v roce 2000 Bělorusko neopouštěl nastálo a k odjezdu do ČR se rozhodl až v roce 2001. Především však správní orgán z informace společnosti Člověk v tísni zjistil, že této organizaci ani respondentům, kteří žijí ve vojenském městečku Peči a ve městě Borisově není nic známo o existenci Svazu vojenských veteránů ani o plukovníku S. či S., ani o tom, že by se v letech předcházejících roku 2000, zejména v roce 1998 v Borisově konaly jakékoli demonstrace proti režimu.

Nejvyšší správní soud dále ve věci sp. zn. 4 Azs 48/2008, mimo jiné rovněž odkázal na informaci společnosti Člověk v tísni ze dne 2. 10. 2006, č. j. 951-2006, a dospěl k závěru, že tato zpráva vyvrací či přinejmenším zásadním způsobem zpochybňuje tvrzení stěžovatele o tom, že byl jako člen Svazu válečných veteránů pronásledován ze strany státních orgánů, neboť popírá samotnou existenci této organizace a tím i její případnou činnost. Nedůvěryhodnosti tvrzení stěžovatele kromě obsahu citované zprávy společnosti Člověk v tísni nasvědčuje rovněž řada nepřesností obsažená ve výpovědích stěžovatele ve správním řízení. Kromě rozporů na něž poukázal žalovaný ve svém rozhodnutí, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že např. v prvním pohovoru k žádosti o udělení azylu ze dne 6. 3. 2002 stěžovatel uvedl, že předseda Svazu válečných veteránů se jmenoval A. P. S., kdežto v doplňujícím pohovoru ze dne 30. 8. 2006 uvedl, že se jmenoval A. P. S. Avšak v žádosti o provedení registrace organizace „Rada veteránů", kterou stěžovatel předložil, je jako předseda této organizace opět uveden A. P. S. Nejvyšší správní soud vyjádřil přesvědčení, že stěžovatel by si měl jméno údajného předsedy Svazu válečných veteránů, a to i s přihlédnutím k faktu, že o sobě tvrdí, že byl tajemníkem této organizace, pamatovat natolik dobře, aby jej uváděl pokaždé stejně. V doplňujícím pohovoru ze dne 30. 8. 2006 stěžovatel mimo jiné uvedl, že k němu domů chodili v noci neznámí lidé v civilu s milicionářem, což se stávalo i 3 x týdně, kdežto v druhém doplňujícím pohovoru ze dne 16. 4. 2007 uvedl, že se snažil neukazovat se doma, domů se vracel na 1 - 2 dny, aby viděl matku, přivezl nějaké peníze rodině a zase odjel z Běloruska pryč. Tvrzení o tom, jak byl 3x týdně navštěvován neznámými lidmi v civilu, přičemž v téže době se údajně domů vracel jen na 1 - 2 dny si pak vyloženě protiřečí. Pochybnosti vzbuzuje rovněž stěžovatelovo tvrzení, že po něm bylo vyhlášeno celostátní pátrání, stěžovatel však přesto běžně cestoval do okolních států za prací a vracel se bez problémů domů na legálně vydaný průkaz. Byť se jednalo o státy bývalého SSSR, je nepravděpodobné, že by při takovémto pohybu trvajícím řadu měsíců, při celostátně vyhlášeném pátrání, nebyl stěžovatel kontaktován a odhalen, nehledě k tomu, že informaci o celostátním pátrání nesdělil stěžovatel původně vůbec, ačkoliv mu s ohledem na smysl žádosti o udělení azylu (i s přihlédnutím k jeho vojenské minulosti) muselo být známo, že může jít o jeden z rozhodujících argumentů pro vyhovění takové žádosti.

Nejvyšší správní soud dále konstatoval, že *výše již uvedené skutečnosti nasvědčující nepravdivosti stěžovatelových tvrzení nevyvrací ani listiny předložené stěžovatelem. Žádost o provedení registrace „Rady veteránů" určená předsedovi „Borisovského městského výkonného výboru" ze dne 14. 9. 1998 a seznam členů této organizace totiž o ničem nevypovídá, neboť je*

psána rukou (zřejmě stěžovatelem) a není opatřena žádným úředním razítkem osvědčujícím, že k jejímu podání skutečně došlo. Ostatně také datum vypracování této žádosti (14. 9. 1998) svědčí o nedůvěrohodnosti stěžovatelových tvrzení, neboť pokud by žádost o registraci Svazu válečných veteránů skutečně byla ze dne 14. 9. 1998, pak by tato organizace jen stěží mohla v červenci roku 1998 organizovat demonstraci (údajně povolenou). Předvolání předložená stěžovatelem, na která stěžovatel poukazuje a která podle jeho názoru svědčí o tom, že jej v Bělorusku hledá policie, nemusí vůbec souviset s údajným pronásledováním, jak jej popisoval ve správním řízení, a to nehledě k tomu, že jde o kopie, které nejsou opatřeny úředním razítkem a navíc jedno z předvolání není na orgán vnitra (policie), ale jde o předvolání k orgánu celní správy. Krom toho je nepravděpodobné, že předvolání na policii z let 2003 – 2005 se týkala pronásledování, ke kterému mělo docházet v souvislosti se členstvím stěžovatele ve Svazu válečných veteránů, když tento svaz měl podle tvrzení stěžovatele vzniknout a vyvíjet činnost v roce 1998.

S ohledem na výše uvedené se Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 10. 2008, č. j. 4 Azs 48/2008 – 83, ztotožnil se žalovaným v tom, že informace, které stěžovatel při pohovorech před žalovaným v průběhu správního řízení uváděl, nepůsobí věrohodně a nejsou dány důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu.

Také v nyní posuzované věci stěžovatel v kasační stížnosti v prvé řadě namítal, že krajský soud stejně jako žalovaný nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany byla podána důvodně.

Stěžovatel v této souvislosti poukázal na některá svá tvrzení, která uvedl již v předcházejícím správním řízení (členství ve Svazu válečných veteránů, účast na demonstraci proti Lukašenkovi, výslechy na policii při kterých byl donucován k podpisu prohlášení o podpoře vlády prezidenta Lukašenka, zákaz opustit zemi, který mu byl uložen státní policií) a nové skutečnosti, které dříve neuváděl (vyhlášení celostátního pátrání po stěžovateli, které dokládal fotokopií letáčku s jeho fotografií). V řízení před krajským soudem stěžovatel dále nově předložil předvolání k soudu Moskevského okresu města Minsku ve věci porušení § 193 trestního zákona Běloruska.

Z přezkoumávaného rozhodnutí žalovaného je zřejmé, že ke skutečnostem uváděným stěžovatelem již v předcházejícím azylovém řízení přihlížel a náležitě se s nimi vypořádal. To samé pak platí i v případě shora uvedené nově tvrzené skutečnosti, když k fotokopii letáčku s fotografií stěžovatele, která podle stěžovatele dokazuje pátrání po něm v zemi původu, uvedl, že tento dokument není datován, jsou na něm uvedeny běžně dostupné informace a není ani opatřen žádným úředním razítkem či podpisem, tak jako tomu bylo v případě předvolání k výslechu. Stěžovatel měl tento dokument obdržet od kamaráda, který v Borisově pracuje u KGB. Žalovaný na základě zjištěného stavu věci dospěl k přesvědčení, že žadatelem prezentované tvrzení o trestním stíhání má pouze účelový charakter. Rovněž krajský soud se s tímto důkazem předloženým stěžovatelem vypořádal, když uvedl, že listina s názvem „Pozor pátrání“ není označena žádným číslem jednacím, spisovou značkou ani datem jejího vydání a nemá tak podle názoru soudu žádnou vypovídací hodnotu.

Rovněž Nejvyšší správní soud je toho názoru, že uvedené tvrzení (pátrání po stěžovateli v zemi původu) předestřené stěžovatelem, dokládané předmětným letáčkem

nepůsobí věrohodně s ohledem na chybějící úřední náležitosti a proto nevyvrací shora uvedený závěr o nevěrohodnosti stěžovatelových tvrzení, ke kterému Nejvyšší správní soud dospěl v shora zmíněném rozsudku a nezpochybňuje tedy v právě posuzované věci správnost závěrů žalovaného a krajského soudu ohledně neudělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu.

Z předvolání stěžovatele k soudu Moskevského okresu města Minsk, které stěžovatel poprvé předložil v řízení před krajským soudem a na které poukazoval rovněž v kasační stížnosti, není zřejmé, kterého roku se stěžovatel měl dostavit k soudu, neboť z předvolání je patrné pouze datum 20. října. Z předvolání je dále zřejmé, že se týká porušení § 193 trestního zákona Běloruska. Toto ustanovení Běloruského trestního zákona bylo přijato v roce 2005. Vzhledem k tomu, že stěžovatel opustil Bělorusko nejpozději v roce 2001, je zřejmé, že toto předvolání nelze použít ve vztahu k otázce udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu stěžovateli, neboť Nejvyšší správní soud konstantně judikuje, že naplnění skutečností odůvodňujících udělení azylu dle § 12 zákona o azylu se posuzuje k okamžiku, kdy žadatel o mezinárodní ochranu opustil zemi původu (rozsudek NSS ze dne 9. 4. 2004, č. j. 7 Azs 64/2003 – 39, nebo rozsudek ze dne 25. 5. 2005, č. j. 3 Azs 272/2004 – 67, publ. pod č. 1288/2007 Sb. NSS). Naproti tomu pro zjištění okolností rozhodných pro udělení doplňkové ochrany je určující doba případného návratu žalobce do země původu (viz rozsudek NSS ze dne 17. 3. 2008, č. j. 5 Azs 80/2007 – 87). Uvedené předvolání tak může hrát roli pouze při posouzení otázky, zda stěžovatel splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu, přičemž nutno připomenout, že v tomto směru žalovaný stěžovateli vyhověl a doplňkovou ochranu mu svým rozhodnutím udělil. V tomto rozsahu nebylo rozhodnutí žalovaného napadeno žalobou a není tudíž předmětem přezkumného řízení soudního.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti pouze stručně konstatuje, že žalovaný postupoval uvážlivě, když žalobci doplňkovou ochranu udělil, neboť z aktuálních zpráv ČTK o zemi původu stěžovatele z roku 2011 zjistil, že situaci v Bělorusku nelze pokládat za natolik uspokojivou, aby umožňovala bezpečný návrat stěžovatele do vlasti, neboť u něho nelze vyloučit nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.

Stěžovatel dále namítal, že žalovaný nedostatečným způsobem provedl dokazování, nerespektoval situaci stěžovatele, který jako účastník azylového řízení má jen velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů a na základě takto zjištěného skutkového stavu nebylo možné ve správním řízení o udělení azylu spravedlivě rozhodnout.

K této námitce Nejvyšší správní soud předesílá, že z ustanovení § 12 zákona o azylu vyplývá, že účelem přiznání azylu je poskytnout ochranu tomu, kdo je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo cítí oprávněnou obavu z pronásledování z důvodů v zákoně vymezených. Aby mu mohla být poskytnuta ochrana formou azylu, musí proto být prokázáno, že je nositelem určitého přesvědčení (politického, náboženského apod.), pro které je v zemi, jejíž občanství má (v zemi jeho posledního trvalého bydliště), reálně pronásledován, nebo že je pronásledován z důvodu příslušnosti k jasně vymezené sociální skupině, resp. má důvodnou obavu, že by k takovému pronásledování mohlo v jeho případě dojít.

Při zjišťování skutkového stavu je přitom třeba vycházet z toho, zda stěžovatel v řízení unesl břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Je nesporné, že pokud by stěžovatel ani nenamítal skutečnosti svědčící o tom, že došlo, nebo že by potenciálně mohlo dojít, k zásahu do jeho lidských práv ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, pak není třeba se situací v zemi jeho původu do detailu zabývat, resp. informace o zemi původu žadatele o azyl by byly relevantní především s ohledem na možné udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 zákona o azylu) nebo při hodnocení doplňkové ochrany (§ 14a a 14b zákona o azylu). V případě, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany však uvádí skutečnosti podřaditelné pod taxativní výčet důvodů pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, pak je třeba žadatelem uváděné skutečnosti konfrontovat se zjištěními týkajícími se politického prostředí v zemi původu žadatele.

Zásada tzv. materiální pravdy má v řízení o udělení azylu svá specifika spočívající v pravidelné nedostatečnosti důkazů prokazující věrohodnost žadatelových tvrzení. Je však na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vážících se na stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu. Elementární roli při zjišťování skutkového stavu věci hrají zprávy o stavu dodržování lidských práv v zemi původu žadatele. Je-li zřejmé, že se jedná o bezpečnou zemi původu, v níž je z hlediska standardů předpokládaných zákonem o azylu zabezpečena řádná a fungující ochrana občanů před nežádoucími ingerencemi státu do jejich základních práv a svobod, pak lze důvodně předpokládat, že v takové zemi sice může docházet k jednotlivým excesům, nicméně lze se prostřednictvím správních, soudních či jiných orgánů domáhat nápravy proti nezákonnému zásahu. Takový závěr však nelze učinit v případě, že se jedná o zemi, ve které se státní orgány opakovaně dopouští závažných porušení lidských práv. Jsou-li dány skutečnosti, na základě nichž lze předpokládat, že k porušení základních lidských práv a svobod žadatele o azyl došlo, nebo mohlo by s ohledem na postavení žadatele ve společnosti, s přihlédnutím k jeho přesvědčení, názorům, chování atd., dojít, a správní orgán nemá dostatek důkazů o tom, že tomu tak nebylo či nemohlo by v budoucnu být, pak tyto skutečnosti musí správní orgán v situaci důkazní nouze zohlednit, a to ve prospěch žadatele o azyl (obdobně např. rozsudek NSS ze dne ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89).

Nejvyšší správní soud nesdílí názor stěžovatele, že by si žalovaný pro své rozhodnutí neopatřil dostatečné podklady. Nejvyšší správní soud přezkoumal celý správní i soudní spis a zjistil, že žalovaný při zjišťování skutkového stavu postupoval důsledně a pečlivě, obstaral si dostatek informací o zemi původu stěžovatele, tvrzení stěžovatele s těmito informacemi porovnal a mohl tak ve věci učinit autoritativní závěr. Nezjistil, že by k některým námitkám či podkladům předložených stěžovatelem nebylo přihlédnuto. Z rozhodnutí žalovaného plyne, že situaci v domovské zemi stěžovatele dostatečně zjistil a popsal, mj. na základě zpráv ČTK a Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Za těchto okolností nelze tvrdit, že by žalovaným provedené dokazování bylo nedostatečné a nebylo možné na základě zjištěného skutkového stavu rozhodnout.

Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného je zřejmé, jakým způsobem žalovaný konfrontoval údaje stěžovatele s informacemi o zemi původu a na základě jakých skutečností dospěl k závěru, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu jako vyšší

formy mezinárodní ochrany ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, neboť nebylo prokázáno, že by byl v zemi původu pronásledován z důvodů taxativně vymezených v citovaném ustanovení, tj. z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávání určitých politických názorů. Dospěl však k závěru, že v kontextu s událostmi, které v době jeho rozhodování v Bělorusku probíhaly, nelze situaci v zemi pokládat za natolik uspokojivou, aby umožňovala bezpečný návrat stěžovatele do vlasti a proto mu udělil doplňkovou ochranu ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu, když nelze vyloučit nebezpečí vážné újmy ve smyslu tohoto ustanovení. Stěžovateli byla v průběhu správního řízení dána možnost uvést všechny azylově relevantní skutečnosti a prokázat je důkazy, přičemž z výše uvedeného je zřejmé, že stěžovatel této možnosti plně využil. Ze správního spisu je dále zřejmé, že stěžovateli bylo umožněno vyjádřit se ke k podkladům a zprávám o situaci v Bělorusku a navrhnout doplnění podkladů pro rozhodnutí. Nejvyšší správní soud tak nezjistil žádné pochybení žalovaného při zjišťování a hodnocení skutkového stavu.

Nejvyšší správní soud proto nepřisvědčil námitce stěžovatele, že žalovaný se dopustil porušení správního řádu tím, že nedostatečným způsobem provedl dokazování a jednostranně hodnotil důkazy.

Důvodná není ani námitka stěžovatele, podle které krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku vyjmenoval důkazy, které předložil žalobce, avšak tyto důkazy již nikterak nehodnotil a ani neučinil žádný skutkový závěr. Z odůvodnění rozsudku krajského soudu je totiž zřejmé, že krajský soud se vypořádal se všemi žalobními námitkami a žalobcem předloženými důkazy. Nejvyšší správní soud připouští, že tak místy učinil poměrně stručně, což však nezpůsobuje vadu jeho rozsudku.

Vzhledem ke shora uvedenému neshledal Nejvyšší správní soud důvody k podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. oprávněné, neboť krajský soud se nedopustil nesprávného posouzení právní otázky, nebylo již ani zjištěno, že by skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, neměla oporu ve spisech, nebo s nimi byla v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízeních před správním orgánem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a soud, který ve věci rozhodoval měl napadené rozhodnutí žalovaného zrušit, a konečně nebylo zjištěno, že by rozsudek krajského soudu trpěl nepřezkoumatelností spočívající v nesrozumitelnost nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení, která by měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Proto podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost zamítl bez jednání postupem podle ustanovení § 109 odst. 1 citovaného zákona.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady v řízení o kasační stížnosti v míře přesahující rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. března 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu